

Evidencijski broj / Article ID: 16198874
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

**PULSKI FESTIVAL KNJIGA
I AUTORA ODRŽAT ĆE
SE OD 3. DO 13. PROSINCA**

Vodopija:
Otvoreno
getoizaciji
i zatvaranju
Europe

str. 36 i 37

INTERVJU

MAGDALENA VODOPIJA,

OT Otvoren

Kad smo postavljali temu nismo ni slutili da će doći do ovakve izbjegličke krize, ovakvog zatvaranja Europe, getoizacije slobodne misli i rastuće ksenofobije. Očekujemo da će biti polemika, takva je tema i takvi su programi. Vjerujemo da ovo neće biti samo sajam s najaktualnijom temom do sada, već najživlji do sada, istinski aktivistički, s mnoštvom razboritih polemika

RAZGOVARALA **Bojana ČUSTIĆ JURAGA**

Ovogodišnji 21. Sajam knjige u Istri - Pulski festival knjiga i autora čija je glavna tema naslovljena "Otok - geto - azil" održat će se od 3. do 13. prosinca u Puli. Ususret Sajmu razgovarali smo s Magdalenom Vodopijom, direktoricom Sajma knjige u Istri.

- Iako je bilo godina kada su zli jezici ili dežurni kritičari Sajmu knjige u Istri zamjerali svojevrstu estradizaciju, ovogodišnja je tematska okosnica Sajma pogodila u samu bit aktualnog društvenog i političkog trenutka. Angažiranost, humanizam, promišljanje stvarnosti - sve to sažima glavna sajamaska tema "Otok - geto - azil". Očekujete li da će ovogodišnji Sajam biti i mjesto polemike?

- Na zle jezike i dežurne "kritičare" mi se ne obaziremo, iako ih je na žalost sve više. Takvo je vrijeme, vrijeme straha, nervoze i dezorijentiranosti, što neumitno rađa posebnu vrstu zloće i iracionalne zavisti. Pratimo godinama konstruktivne kritike i najbolje, najstručnije, vjerujte, dolaze od pulske, sajamске publike. Nekad mi se čini da publika bolje poznaje Sajam od nas koji ga radimo i njihov glas pomno slušamo. Nikada nas nisu prevarili. Također, godinama se trudimo popratiti i komentirati na svoj način kako aktualni trenutak u izdavaštvu tako i u društvu. No jedno je truditi se, a drugo je kad vam se tema poklopi s trenutkom. Jer kad smo postavljali temu nismo ni slutili da će doći do ovakve izbjegličke krize, ovakvog zatvaranja Europe, getoizacije slobodne misli i rastuće ksenofobije. Očekujemo da će biti polemika, takva je tema i takvi su programi. Vjerujemo da ovo neće biti samo sajam s najaktualnijom temom do sada, već najživlji do sada, istinski aktivistički, s mnoštvom razboritih polemika.

- Ovogodišnji 21. Sajam knjige u Istri svojom tematskom raznolikošću (književnost, znanost, filozofija, politika, film, sport, strip...) obraća se iznimno širokom i raznorodnom krugu publike. Tko su uopće tvorci programa? Kako je program nastajao?

Partnerske suradnje

- Program nastaje godinu dana. Počinjemo ga uvijek raditi u siječnju, iako ga pripremamo i godinu prije. Recimo, sljedeće godine imat ćemo temu "Transatlantik", a u žarištu portugalsku, španjolsku i južnoameričku književnost. Već jedan dio programskog odbora radi na toj temi od rujna. Ove godine programski odbor sačinjavaju: Anne-Kathrin Goddec, prevoditeljica, iznimna "čitačica" i voditeljica književnog festivala Balatura, Andrea Matošević, profesor, znanstvenik i predavač na pulskom Sveučilištu, Ana Bo-

Ove godine Sajam ima sreće jer su naši autori objavili svoje nove knjige. Jako sam sretna što su uvrštene u program, i to ne zato što su to pulske, "naše" knjige, već zato što su izvrsne

gišić, urednica ovogodišnjeg kataloga i novinarka, Vladislav Bajac, poznati pisac, urednik i vlasnik beogradske Geopoetike (selektor programa "Beograd čita"), Danijel Žeželj, svjetski poznati strip autor koji ove godine s eki-

DIREKTORICA SAJMA KNJIGE U ISTRI, O PULSKOM FESTIVALU KNJIGA I AUTORA KOJI ĆE SE ODRŽATI OD 3. DO 13. PROSINCA

OK - GETO - AZIL

o zatvaranju Europe

Sajam u brojkama

- Kako izgleda 21. Sajam knjige u Istri u brojkama?

- U brojkama to ove godine izgleda nekako ovako: 11 dana promocija, okruglih stolova, panel diskusija, izložbi, koncerata, performansa, filmova, stručnih programa, akcija uz knjigu i popusta; 250 izdavača, među kojima je 30 nakladnika iz Srbije; 15.000 naslova; više od 100 programa; 150 književnika, predavača, likovnih i strip umjetnika, glazbenika, urednika, prevoditelja...; 12 premijera; 70 knjižničara na stručnom programu Dan knjižničara; 25 sudionika na Fellowship programu Kumpanija od Libra iz cijele Europe (Francuska, Grčka, Ukrajina, Italija, Slovenija, Srbija, Hrvatska); 10 dokumentarnih filmova u kinu HRT-a; 4 izložbe; Cijeli jedan festival u festivalu: Art & Music (4 benda)

Iako sam vam "izrecitala" ove brojke, Sajam nikako u njih ne mogu svrstati. Ono što čini Sajam njegova je atmosfera, publika, autori i dobre knjige koje ćemo pamtili.

pom Petikata potpisuje vizualni identitet Sajma, te naš poznati glazbenik i etnomuzikolog Dario Marušić. No kod nas programski odbor nije odvojen od ekipe Sajma. Svi pomalo daju ideje za program. Ove godine iznimno su "potegle" Slavica Ćurković, koja je oblikovala program za srednjoškolske Book F(or)ever i Emina Popović, koja je oblikovala naš stručni program Fellowship - Kumpanija od Libra i program u Stripovskoj (u suradnji s Danijelom Žeželjom).

Partnerske suradnje stvorile su dio programa Sajma. Najznačajnije programe potpisuju Hrvatska radiotelevizija i Art&Music festival, ali tu je tradicionalno i Hrvatski P.E.N. centar, Arheološki muzej Istre, Društvo arhitekata Istre, Geopoetika...

Ugledni gosti

- I ove godine na Sajam dolaze brojni ugledni gosti? Koga će sve Pula od 3. do 13. prosinca ugostiti?

- Trebalo bi nekoliko stranica da nabrojimo sve goste, oni su za nas, do jednog, svi važni, inače ne bi bili u programu Sajma. Znamo da publiku uvijek zanimaju inozemni gosti pa ću od njih i početi. Dolazi nam Erri De

Luca, značajni talijanski pisac, nedavno oslobođen u sudskom procesu za verbalni delikt (preciznije bi bilo reći proces protiv slobode govora), Terry Eagleton, veliki teoretičar književnosti i kulturolog, potom dva izvrsna ukrajinska pisca Jurij Viničuk i Oleksandr Irvanec, strip majstori iz Francuske Benjamin Flao i Sylvain Coissard. Iz Njemačke nam dolazi pisac kultne knjige "Prinčevski otoci" Joachim Sartorius, s Islanda Jon Kalman Stefansson, iz Švicarske Lukas Bärfuss. Iz Bosne i Hercegovine dolazi nam poznati scenarist Namik Kabil sa svojim novim romanom "Amarcord", a iz Beograda istinske legende filma Goran Marković, Slobodan Šijan i Miki Manojlović, mladi autori Dana Todorović i Dorde Miketić, hrvatskoj publici poznati Slavoljub Stanković i Božo Koprivica, Vesna Goldsworthy, Beogradanka koja u Pulu dolazi sa svoje londonske adrese i s europskom uspješnicom "Gorski", dizajner svjetskog glasa Slavimir Stojanović. Dolazi nam i mnoštvo hrvatskih autora sa svojim najnovijim knjigama. Posebno nam je drago što dolaze oni kojih dugo nije bilo u Puli - Juri-

ca Pavičić, Zoran Ferić, Borivoj Radaković, Boris Dežulović, Alem Ćurin, Ivica Ivanišević.

- Pulske autori ali i pulske teme imaju posebno važno mjesto u ovogodišnjem programu Sajma.

- Od samih početaka Sajma na poseban način predstavlja knjige o Puli i Istri i pulske i istarske autore. No nisu sve godine iste. Ove godine Sajam ima sreće jer su naši autori objavili svoje nove knjige. Jako sam sretna što su uvrštene u program, i to ne zato što su to pulske, "naše" knjige, već zato što su izvrsne. Tako će se na ovom Sajmu predstaviti mladi pulske znanstvenici Andrea Matošević i Igor Duda sa svojim novim publicističkim naslovima. Roman-prvijenac "Moja ti" pred svojom publikom prvi će put predstaviti Puležanka sa zagrebačkom adresom, dramaturginja Jasna Jasna Žmak. Vječni Puležan (s beogradskom, bečkom i ostalim adresama) Dragan Velikić u Puli će imati hrvatsku premijeru svog romana "Islednik" koji je posvećen Puli šezdesetih. Istarski bard Milan Rakovac, također, će u Puli prvi put predstaviti svoja (dugo smo ih čekali!) Izabrana djela.

- Brojne su i sajamske premijere, a i ove godine Sajam

knjige u Istri ima i svoju produkciju. Što ona donosi?

- Kad je riječ o sajamskoj produkciji, opet je riječ o pulskim autorima. Radi se o interaktivnici "Žive razglednice Pule" (interaktivnoj, ilustriranoj digitalnoj knjizi) koju su osmislili i vizualno realizirali Puljanin Vitor Juhas i nekadašnji dak pulske škole za primijenjenu umjetnost Manuel Šumberac. Tekst je napisao Miljenko Jergović. Ovaj projekt stvarao se dvije godine. Trebalo je strpljenja jer je ne samo inovativan, već i tehnički zahtjevan, zahtjevan u animaciji i ilustraciji. Na kraju, dobili smo izuzetnu priču o austrougarskoj Puli, bajkovitu i istovremeno čiji-

njenično preciznu i edukativnu. "Žive razglednice Pule" objavljene su prije neki dan i u pauzama, između poslova, cijela ekipa Sajma "igra" se s njima. Mogu samo reći: nevjerovatno su duhovite i zabavne.

Izdavači iz regije

A što se tiče premijera, one su stvarno brojne na ovom Sajmu, na što smo posebno ponosni. Kada autori izaberu Pulu za premijerno predstavljanje svojih knjiga, znači da im je stalo i do Sajma i do pulske publike. Ove godine premijere nam donose: Namik Kabil, Marina Vujčić, Ivica Ivanišević, Miljenko Jergović, Borivoj Radaković, Željko Krušelj, Borna Vujčić, Alem

Ćurin i pulske autori o kojima sam već govorila.

- Kao i uvijek, i ove će godine Sajam biti i mjesto dobre zabave. Uz koncerte tu je i bogat izložbeni program?

Početak Sajma sigurno će označiti Art&Music festival i cjelovečernja svirka u Hotelu Pula. Čini nam se da ćemo oživjeti kulturni HP s kraja 80-ih i početka 90-ih uz izvrsne bendove: Letu štuke, Artan Lili, Miki Solus i Lice mista.

No i izložbe će, sigurno sam, izazvati veliku pažnju na ovogodišnjem Sajmu. Posebno mislim na izložbu koju smo realizirali u suradnji sa Zbirkom umjetnina Grada Pule. Izložba nosi naziv "Antun Motika, protostrip i karikature", a idejno su je postavili Andrea Matošević i Emina Popović. Radi se o rijetkim ranim Motikinim radovima, vrlo političnim karikaturama i prema nekim teorijama prvom stripu u Hrvatskoj.

U Stripovskoj, u galeriji Srpskog kulturnog centra, bit će otvorena izložba A5, na kojoj će izlagati pet mladih autora, akademskih slikara koji se bave i stripom: Ivana Pipal, slikarski duo Beli sladoled (Miha Perne i Leon Zuodar), Boris Stanić i Miron Milić.

Izložba "Knjige koje nisam napisao" Slavimira Stojanovića ironijska je i aktivistička. Dio je njegovog projekta Futro koji se uveliko bavi knjigom. Izložba će se održati u Galeriji Cvajner, a postavlja je dugogodišnja suradnica Sajma i jedan od njegovih dobrih duhova Gorka Ostojić Cvajner.

Na samom kraju sajamskog programa bit će otvorena izložba Ane Dane Beroš "Intermundia" koja se svojom temom potpuno uklapa u središnju temu Sajma i zaokružuje je. Ana Dana Beroš ovom izložbom progovara o nesretnoj Lampedusi. Izložbu radimo u suradnji s Društvom arhitekata Istre i Arheološkim muzejom Istre, a zahvaljujući njoj prvi put Augustov će hram postati i jedan od prostora Sajma.

- Pozicija Sajma knjige u Istri na europskoj karti književnih sajмова i festivala?

- Sigurno jest da smo nakon 21 godine postojanja prepoznati. Zna se i u Europi da tamo negdje, u malom gradu na moru postoji jedan veseli, neobični festival knjiga i autora. No bilo bi pretjerano i neozbiljno govoriti o nekom položaju ovog našeg sajma na europskoj karti festivala zato što su oni brojni, ima ih nevjerovatno mnogo zanimljivih, specijaliziranih i profiliranih, s ogromnim budžetima (koje ne znamo ni izgovoriti). Nismo se ni pokušali nikada mjeriti s njima jer se radi o drugim svjetovima, drugim pravilima igre. Činjenica je da smo trenutno najveći festival autora u regiji i da i autori i izdavači iz regije drže do nas i žele biti u Puli.

Magdalena Vodopija: Nekad mi se čini da publika bolje poznaje Sajam od nas koji ga radimo i njihov glas slušamo